Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 26 stycznia 1935 r.- 1212.-

Treść numeru:

--oo:0§0:oo--

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t .A i d a s" w s p r a w i e n i e b e z p i e c z e ń s t w a n i e m i e c k i e g o ."Liet.Aidas" Nr.20 z 24.I.1935 r. Art.p.t."Czy grozi nam niebezpieczeństwo ze strony Niemiec?" Streszczenie:

Codziennie pisma niemieckie roją się od fałszów, będących płodami najzłośliwszych fantazyj. Do czego Niemcy w ten sposób dążą? Jasną jest rzeczą, iż dążą do nastawienia swej opinji publicznej przeciwko Litwie, wywołania nienawiści do Litwy i jątrzenia jednego narodu przeciwko drugiemu. Prasa niemiecka kieruje się zasadą "cel uświęca środki".

W obliczu tych faktów nasuwa się samo przez się pytanie: czy grozi Litwie niebezpieczeństwo ze strony niemieckiej, lub też mówiąc ściślej, jaki charakter niebezpieczeństwo to nosi? Oficjalne sfery niemieckie twierdzą publicznie, że Niemcy nie zamierzają napadać na Litwę i że prowadzą politykę pokojową. Być może, lecz, jak w takim razie pogodzić te oświadczenia z tonem prasy, którą przecież również dyrygują te same oficjalne warstwy? Wreszcie te same pisma niemieckie natrząsają się ze Żmudzinów, iż"zaczęli oni pleść głupstwa o wtargnięciu narodowych socjalistów do Kłajpedy" /"Voelk, Beobachter"/. Stwierdzone przez akt oskarżenia związki germanizatorów kłajpedzkich z narodowymi socjalistami z zagranicy starają się Niemcy wytłumaczyć "więzami pokrewieństwa". Nikt się jednak z więzami pokrewieństwa nie ukrywa. Widocznie"więzy"te były dla kogoś niebezpieczne, że aż trzeba było zamordować Jesutisa, który o tych więzach zbyt wiele wiedział.

Niemcy powiadają, że nie zamierzają napadać na Litwę orężnie, Jednak już obecnie napadają oni gospodarczo i moralnie. Najważniejszym ich celem jest zmuszenie Litwy do ustępstw, a więc do zgodzenia się na wtrącanie się państwa obcego do wewnętrznych spraw litewskich. Do celu tego dążą Niemcy, jątrząc wszelkiemi sposobami jeden naród przeciwko drugiemu. Niemcy pragną, by Litwini wyrzekli się obrony swych praw i by droga dla polityki przestrzeni na Wschodzie była wolna.

Tym razem podkreślić należy szczególny moralny moment propagandy niemieckiej. Charakterystyczną jest rzeczą również, że Niemcy pozwalają sobie na używanie takiego tonu propagandy tylko w stosunku do państw, które nie są dla Niemiec z punktu widzenia siły niebezpieczne. Nie dało się zauważyć, by prasa niemiecka poniewierała tak miano jakiegoś wielkiego państwa, jak poniewiera miano Litwy. Niepodobna przy tej okazji nie przypomnieć ciągłego żądania polityki niemieckiej równouprawnienia w stosunkach międzynarodowych. Byłoby dla pokoju międzynarodowego rzeczą korzystną, gdyby same Niemcy traktowały wszystkich swych sąsiadów na zasadach równych praw.

Niedawno Niemcy nazywali ~~xxxxxx~~ Litwinów azjatami. Ostatnio "Voelk.Beobachter" wyraził się o Litwinach, jako o nawpół azjatach. Czyż to nie postęp? Jeszcze trochę wysiłków ze strony "Voelk.Beob.", a Litwini całkiem się staną kulturalni. Żaden jednak naród w świecie, nie wyłączając narodów azjatyckich, nie powinienby uważać siły fizycznej za cechę najwyższej kultury i etyki.-

K r o n i k a .

P r a s a a n g i e l s k a a p r o c e s h i t l e r o w c ó w w K o w n i e ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Angielskie pismo "Ewening Standard" zamieszcza artykuł na temat Kłajpedy, przyczem oświadcza, że po wygaśnięciu wulkanu w Saarze, krater kłajpedzki przejawia znaczącą działalność. Pismo przypomina, że Niemcy nie ukrywają chęci połączenia się ze swymi rodakami w Kłajpedzie i że Anglja,jako sygnatarjusz konwencji kłajpedzkiej, może być również wciągnięta w ewentualny konflikt europejski.-

S p r a w a K ł a j p e d y i S a a r y ."Liet.Aidas" Nr.20 /I. 1935/:"Voelk.Beobachter" zamieszcza wiadomość, że kłajpedzianie ofiarowali pieniężną dotację na rzecz mieszkańców Saary. "V.Beob." oświadcza przytem, że nazwiska ofiarodawców nie są znane,gdyż kłajpedzianie mogliby być oskarżeni przez Litwinów o antypaństwową działalność.

"L i e t .A i d a s" o b a ł t y c k i e j K o n f e r e n c j i P r a s o w e j w K o w n i e .Radjo Kowieńskie /z 25.I.1935/ donosi, iż "Liet.Aidas" w artykule p.t."Drogi jedności bałtyckiej" pisze o wyznaczonej na dzień 26 stycznia r.b. bałtyckiej Konferencji Prasowej w Kownie. Konferencja ta budzi wielkie zainteresowanie w oficjalnych sferach litewskich i łotewskich. Ma ona na celu zacieśnienie stosunków prasy bałtyckiej oraz umożliwienie dostarcza-

nia szybkich i bezstronnych informacyj. Jeśli dotąd w bałtyckich stosunkach prasowych wyczuwały się pewne tarcia, to niechybnie dadzą się one usunąć. W roku 1933 w czasie konferencji bałtyckiej w Tallinie min.Laretei wskazał na potrzebę poznania wspólnych interesów. W związku ze stworzeniem Ententy trzech państw bałtyckich potrzeba ta stała się jeszcze bardziej aktualna. Pismo wyraża zdanie, iż współpraca prasy bałtyckiej położy silne podstawy pod gmach współpracy państw bałtyckich.-

"L i e t .Ž i n i o s" o s t o s u n k a c h b a ł t y c k i c h. Radjo Kowieńskie /z 25.I.1935/ donosi, iż "L.Žinios" w artykule poświęconym sprawom bałtyckim przypominają uchwałę związku Jedności Bałtyckiej, powziętą w lipcu 1934 r. w sprawie stworzenia dla trzech państw wspólnego biura wykonawczego, w skład którego wchodziłyby 4 delegaci od każdego państwa. Niezmiernie pożytecznem byłoby również utworzenie wspólnej bałtyckiej Izby Handlowej oraz podjęcie akcji, zmierzającej do zbliżenia i wzajemnego zapoznania się młodzieży bałtyckiej.-

P r a s a n i e m i e c k a a s p r a w a K ł a j p e d y ."Liet. Aidas" Nr.20 /I.1935/: "Deutsche Dipl.Polit.Korespondenz" podjęła kampanję przeciwko przedstawicielom prasy zagranicznej w Berlinie, uważając, że ci zbyt mało lub całkiem nie informują o stanowisku niemieckiem w sprawie Kłajpedy i Litwy, natomiast zbyt wiele oni - zdaniem pisma niemieckiego - piszą o stanowisku Litwy.-

P r a s a a n g i e l s k a a p l a n y n i e m i e c k i e n a W s c h o d z i e ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Angielski "Sunday Times" zamieszcza obszerny komunikat z Berlina p.t."Niemcy patrzą na Wschód" i "Nowa kampanja w kierunku odzyskania Kłajpedy", w którym konstatuje, że po likwidacji kwestji Saary rozpoczęła prasa niemiecka energiczną kampanję w kierunku odzyskania Kłajpedy. Na zakończenie pismo podaje opinję niemiecką o możliwości plebiscytu w Kłajpedzie.-

E c h a a r t y k u ł u k o r e s p o n d e n t a "K u r j e r a P o r a n n e g o" w K o w n i e ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.35/: "Kurjer Poranny" z 19 stycznia r.b.wydrukował artykuł swego korespondenta w Kownie p.Stachórskiego p.t."Czy Litwa zmieni kierunek swej polityki?" W artykule opowiada się o zjeździe Tautininków. Autor zatrzymuje się dłużej przy mowie prezydenta Państwa. W miejscu, w którem prezydent Smetona powiedział, iż podwójna etyka ucząca sprawiedliwie postępować ze swoimi, a niesprawiedliwie z obcymi, podkopuje naród i nie da się pomyśleć w pedagogice,widnieje następujący przypisek redakcji: "Kto wie, czy prezydentowi Smetonie wiadomą jest rzeczą, że nauczyciele publicznych szkół litewskich zmuszają swych wychowanków do przysięgania kilka razy dziennie nienawiści do Polski?"

Komentarz "Liet.Aidasa": Śmiało możemy powiedzieć, że istotnie prezydent Smetona o tem nie wiedział, jak nie wiedzą o tem sami nauczyciele litewskich szkół powszechnych. Uwaga ta zamieszczona może nawet przez redakcję pisma, charakterystyczna jest z tego względu, iż wynika z niej, jak nieprawdziwie społeczeństwo polskie informowane jest o Litwie mimo, iż wspomniane pismo posiada swego stałego korespondenta w Kownie. Korespondent ten ma przecież okazję bardziej objektywnego zapoznania się z tą sprawą.-

K w e s t j a k o m u n i k a c j i p o w i e t r z n e j m i ę d z y K o w n e m, R y g ą i T a l l i n e m ."Lietuvos Aidas" Nr.20 /I.1935/:Poruszana jest sprawa uruchomienia komunikacji powietrznej na linji Kowno-Ryga-Tallin. Rozpatrywana jest również sprawa lokalnej komunikacji powietrznej np. na linji Kowno-Kłajpeda i t.d.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

K u r s y j ę z y k a ł o t e w s k i e g o w K o w n i e. Radjo Kowieńskie /z 25.I.1935/: Według informacyj "Liet.Žinios", w dniu 1 lutego rozpoczną się w Kownie kursy języka łotewskiego, zorganizowane przez Związek Jedności Lit.-Łotewskiej.-

T y d z i e ń T r z e ź w o ś c i ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/: 27 stycznia rozpoczyna się w Litwie Tydzień Trzeźwości, który trwać będzie aż do 3-go lutego. W związku z tem prowadzona będzie propaganda trzeźwości.-

N a r a d a T a u t i n i n k ó w w K o w n i e ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:25 stycznia odbyła się w Kownie narada Tautininków. M.in. przemawiał dyrektor "Maistasa" Lapenas. -

S p r a w a p r a c y s p e c j a l i s t ó w o b c o k r a j o w c ó w ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Generalne Przedstawicielstwo Robotników zwróciło się do instytucyj rządowych z prośbą o nieprzedłużanie terminów zezwoleń na pracę w Litwie specjalistów obcokrajowców, a to ze względu na dostateczną liczbę krajowych sił fachowych. Niektóre urzędy nie przedłużyły już zezwoleń na pracę obcokrajowców.

C z e c h o s ł o w a c k i n u m e r "N a u j o j i R o m u v a" . "Liet.Žinios" Nr.20 /I.1935/:Ukazał się czechosłowacki numer "Naujoji Romuva". Zawiera on szereg artykułów ilustrujących życie Czechosłowacji.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Z a w i e s z e n i a "D n i a K o w i e ń s k i e g o" ./I.35/: Jak donoszą z Kowna, w tych dniach weszło w życie rozporządzenie o obowiązkowem używaniu nazw geograficznych tylko w brzmieniu litewskie .

W następstwie tego rozporządzenia przestał wychodzić jedyny na Litwie dziennik polski"Dzień Kowieński", gdyż władze uznały,że słowo "Kowieński" nie odpowiada obecnej nazwie stolicy litewskiej Kaunas. Pomiędzy redakcją tego dziennika a czynnikami rządowemi prowadzone są pertraktacje co do tytułu tego pisma.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

S p r a w a p o s i e d z e n i a S e j m i k u k ł a j p e d z k i e g o ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Gubernator kłajpedzki wyznaczył na dzień 28 stycznia r.b. rozpoczęcie zwykłej sesji Sejmiku kłajpedzkiego.

Jak podaje niemieckie Biuro Informacyjne z Kłajpedy, biuro Sejmiku kłajpedzkiego otrzymało 22 stycznia polecenie wysłania do posłów zawiadomienia o zwołaniu sesji na dzień wzmiankowany powyżej. Następnego dnia jednak do urzędu pocztowego przybyła policja, która zażądała wstrzymania wysyłki tych zawiadomień.-

Z m i a n a o r d y n a c j i w y b o r c z e j S e j m i k u k ł a j p e d z k i e g o ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Gabinet Ministrów przyjął uchwałę zmiany ordynacji wyborczej Sejmiku kłajpedzkiego. Zmiany te będą wkrótce opublikowane.

S p r a w a S e j m i k u p o w i a t o w e g o ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Naczelnik powiatu kłajpedzkiego zwołał na prośbę członków Sejmiku powiatowego posiedzenie Sejmiku na dzień 26 stycznia.-

B u d o w n i c t w o w K ł a j p e d z i e ."Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:W 1934 r. wydano w Kłajpedzie 449 zezwoleń na budowę lub remont kapitalny. Koszta wyniosły 4.130.600 litów. Ponadto zbudowano w 1934 r. gmach gimnazjum lit. im. Witolda Wielkiego.Koszta wyniosły 1.130.000 litów. W ten sposób budownictwo w Kłajpedzie kosztowało w 1934 r. ok.6-ciu miljonów litów.-

D o k o ł a p r o c e s u h i t l e r o w c ó w w K o w n i e. "Liet.Aidas" Nr.20 /I.1935/:Na procesie hitlerowców kłajpedzkich w Kownie odbywa się w dalszym ciągu przesłuchiwanie świadków.-

A r e s z t o w a n i e d y r e k t o r a s z k o ł y w K ł a j p e d z i e .Prasa ryska /z 26.I.1935/:W związku ze sprawą sądową, wytoczoną byłemu prezesowi Dyrektorjatu kłajpedzkiego Schreiberowi z rozporządzenia sędziego śledczego aresztowany został dyrektor jednej ze szkół wKłajpedzie Lekudr.-

x

x x